Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТИ

Народній часопис для Ґенерального Ґубернаторства

Krakauer Nachrichten
Ukrainische Volkszeitung
für General-Gouvernement

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В ТИЖДЕНЬ

Адреса Редакції і Адміністрації: Krakauer Nachrichten, Krakau, Karmeliterstr. 34, II.
ТЕЛЕФОНИ:
Дирекція 137-42
Адміністрація 230-39
Редакція 230-39
Друкарня 102-79
Відділи: Ярослав, Головна 19, Холм, — Сянік.
ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . зол. 2.50

Ч. 17. Краків, 7. березня 1940. Рік I.

Німецькі літаки над Парижем

= В понеділок, 27. лютого появились над Парижем 2 німецькі літаки. Протилетунська артилерія відкрила до них вогонь, але стрільна не вцілили ні одного з літаків. Протилетунського алярму не було. Зате у вівторок рано в год. 5,30 фабричні гудки збудили мешканців Парижа із сну. Алярм тривав цілу годину.

= Англійська аґенція Райтер потверджуючи комунікат німецької начальної команди, повідомляє, що німецькі мисливські літаки перелетіли минулого вівтірка французький кордон. Ескадра німецьких літаків поділилась опісля на менші групи, що відлетіли в ріжних напрямах. У звязку з тим у всіх місцевостях північно-східньої Франції і в околицях Парижа наказано підняти протилетунські алярми. Такі алярми піднімається у Франції тільки тоді, як надлітають більші групи ворожих літаків. З цієї саме причини не підняли в понеділок алярму підчас налету на Париж двох німецьких літаків, тільки протиділала протилетунська артилерія. Зате у вівторок рано загуділи алярмові гудки, як група німецьких літаків перетіла алярмову лінію довкола Парижа.

Великий успіх німецького підводного човна

= Начальна команда німецької армії повідомляє: В районі пограниччя на захід від Мерціґ і на північний захід від Вайсенбурґа місцеві випади розвідчих відділів, в яких ворог мав втрати і мусів залишити в німецьких руках багато полонених. В ночі з 27. на 28. лютого поодинокі ворожі літаки перелетіли на терен північно-західньої Німеччини, при чому два літаки перелетіли над німецько-голяндським кордоном. 28-го лютого слаба діяльність летунства, переважно стежні лети на пограниччю.

Підводний човен під командою капітана корвети Гартмана вернувся з далекоморської подорожі. Командант зголосив, що човен затопив ворожих кораблів загальної містоти 45.000 тон. Ось так підводний човен затопив у двох далекоморських подорожах кільканацять ворожих кораблів 80.000 тон загальної містоти.

*

Капітан Гартман творить враз з Пріеном і Шульце трійцю командантів, славну великими успіхами в морських боях.

Ґібральтар запальним вогнищем в Европі

Знаменна промова в Мадриді

= Підчас відкриття Італійського інституту культури в Мадриті голова італійської Академії Наук Федерцоні, виголосив перед кількома днями знаменну промову про права і завдання Італії та Еспанії на Середземному Морі. Середземне Море можна назвати »нашим морем« в значінні спільних інтересів Італії та Еспанії. На цьому морі треба привернути рівновагу й загарантувати її, бо також Еспанія є чинником культури й цивілізації в Африці. Внаслідок завойовницької англійської виправи Ґібральтар став здобичею Англії. Тому Ґібральтар є запальним вогнищем постійного міжнародного неспокою.

Вкінці промовляв міністр внутрішних справ Еспанії Серано Сунер підкреслюючи спільні інтереси обох держав.

Англійські літаки нарушують невтральність Голяндії

= В ночі з минулого вівтірка на середу англійські літаки появилися знову над Голяндією, над містом Амстердамом. Голяндські відділи протилетунської оборони обстрілювали їх артилерійським вогнем. Одна ґраната, що не вибухла в повітрі, впала на чотироповерховий дім і заподіяла значні шкоди. Жертв у людях не було.

Комунікат начальної команди німецької армії

= Начальна команда німецької армії повідомляє: Німецькі війська в околиці Перль на схід від Мозелі відбили з вівтірка на середу наступ сильніших ворожих відділів, що намагались при піддержці артилерійського вогню посунутись вперед.

Німецькі літаки перевели в ночі з 26. на 27. лютого закроєні на ширшу мірку випади на французьку територію, при чому багато літаків перелетіло над Парижем.

Розвідча акція німецького летунства в дні 27. лютого над Північним Морем, англійськими островами і в обмежених розмірах над Францією — стрінулася в ріжних околицях із сильним протиділанням ворога. Два німецькі літаки не вернулися до своїх баз. Зістрілено один англійський розвідчий літак типу Брістоль Бленгайм.

Кожний до праці!

Краків, 2. березня.

Всі мабуть здаємо собі вже справу, що сучасні умовини залишають нам страшенно мало вільного часу на всякі міркування. Куди не глянемо вимагає від нас українське життя негайної і велитенської праці. На тлі подій, що відбуваються на наших очах, так хотілосьби бачити тут наше українське життя основно впорядкованим, оживленим всесторонною творчістю, щоб ми могли як слід зустрінути новий світ, що народжується на наших очах. Певно, міркування теж є творчою духовою працею, якщо обдумується пляни праці. Одначе якщо міркування зводяться до безплідних роздумувань у роді тих, щоби було якби події пішли іншим ходом, ніж ми собі цього бажаємо — такі міркування є зайвою витратою часу. Тимчасом наша дійсність вимагає продуктивної праці на всіх ділянках національного життя, праці саможертвенної, щоби своїм приміром захопити маси і перевиховати їх. Самі обставини вказують нам, що і як треба робити. Хто не здібний здобутися на діла до яких його голосно кличе історичний момент, хай заздалегідь вибе собі з голови мрії про радісне майбутнє, бо його можуть осягнути люди відважні і діяльні, словом активні піонірі.

Певно, що події, які перекотились понад нами, збурили не лише старі порядки, але мусіли також здезорґанізувати — до деякої міри — внутрішний український світ. Одначе про якусь катастрофу очевидно не приходиться говорити, бо нові можливости, які розкриваються перед нами дають нам змогу при меткій і всесторонній діяльности відбудувати на місце зруйнованого нове і краще, а передовсім величне життя.

На теренах замешканих українцями у Генерал-Губернаторстві, бачимо вже перші кроки цієї велитенської відбудови. На руїнах і жахливому знищенні українці здвигають тут нові будівлі під своє гідне, істориче життя.

Для нашої справи роблять сірі наші робітники дуже багато і треба вірити, що нічого не занедбаємо і нічого не втратимо із тих можливостей, що розкриваються тут перед нами. Та це ще далеко не все.

Наше українське життя вимагає також обдуманої творчої праці і поза нашим національним тереном всюди там, де живуть українці, праці для нашої української справи. Тимчасом коли заглянемо в деякі наші закамарки розкинені в чужому, здебільша міському середовищі побачимо, що не все там в належному порядку. Частинно це наслідки подій, що обернули все догори корінєм і про це не варто говорити. Але в багатьох випадках це таки наслідки якоїсь незрозумілої розгубленности, якогось безплідного міркування чи радше сподівання чогось, що має прийти, а що очевидно само ніколи не прийде. В таких настроях менше вироблені люди не відчувають простого обовязку вязатися своєю особистою працею з нашими історичними змаганнями.

Люди, здається творчі і здібні до важких зусиль, обмежуються до влаштування в безпечних обставинах сякого - такого безжурного життя і поза тим нічим не цікавляться.

Тимчасом усі знаємо, що наш етнографічний терен далеко ще не насичений такою кількістю інтелігентних робітників, яка там необхідна. І саме в той час частина хайби навіть невелика, наших інтелігентних людей береться за працю чи займає посаду, на який вони нічого і то буквально нічого корисного не роблять для нашої справи, ні навіть вона не підготовляє їх до корисної праці в майбутньому. Є навіть випадки, що тут і там люди всупереч дотеперішним своїм громадянським зацікавленням і здібностям беруться за працю, яка їм зовсім не підходить. Беруться за таку працю лише тому, що б скоріше і вигідніше влаштуватися, тоді як при деякому зусиллі моглиб зовсім добре влаштувати своє життя одночасно з користю для громадянства.

Ясно, що обставини створюють, на деякий час примусове положення з під якого годі якстій виломитись навіть найсильнішим одиницям. Отже не можна загалом до кожного поставити вимоги, щоб шукав праці на нашому терені, або щоб не робив чогось тому, що мігби робити щось іншого згідно зі своїми кваліфікаціями. — Якщо йде про збереження просто фізичного істнування не можна не вибрати праці, яка є єдина, що її в даний момент можна вибрати. Тому, зрозуміле, що не про ці випадки тут мова. Бемо у дзвін на тривогу з огляду на інше ненормальне явище. Адже кількиж є таких одиниць, які моглиб зовсім добре вести на нашому терені ті самі інтереси й підприємства, що їх ведуть тепер серед чужих і до того вести серед своїх напевно з неменшим особистим успіхом ніж серед чужих? Зрештою чи особистий успіх може бути вирішним чинником у цю хвилину при влаштуванні нашого життя. Чи інтелігентний робітник, на якого раменах тяжить більша відповідальність не є зобовязаний до вищої посвяти своїми особистими справами? Як би так у людей, про яких тут мова, було більше почуття відповідальности — хіба ніхто не сумнівається, що її завтра строго осудить історія — то вони не вагалисьби вибрати того єдиного, що відповідає їх гідному життю: **відповідальної громадянської роботи!**

Треба ще раз повторити, що не йде тут про якесь вузьке спрямування наших людей в одно місце. Навпаки, нам треба розгорнути свої сили як найбільше всесторонньо використовуючи можливости, яких ми досі під польським чоботом ніколи не мали! Правда, що в чужому середовищі ми теж можемо вишколити кадри високоякісних робітників, якщо йде зокрема про їх основну фахову підготову до практичної суспільної праці на всіх ділянках життя. Вони будуть потрібні в майбутньому — також на нашому терені Але саме йде про те, щоб лише під таким кутом уладжувати своє життя, відкидаючи вигідницькі забаганки і мрії про безжурне життя. В ніякому випадку не можна дозволити на те, щоб наш інтелігентний загал без вищої потреби нидів і розпливався в чужому середовищі задля одного тільки заробітку. Якщо побут наш тут є примусовим треба його звузити до можливо найменших розмірів. — Всежтаки велика частина наших інтелігентних сил і то без надзвичайних трудноців могтиме напевно взятись за громадянську роботу між своїми українськими людьми.

Зрештою де хто не перебувавби і чим не займавсяб, хайби це був і заробіток, не сміє засклеплюватись у вузькій особисто-матеріяльній шкаралущі, але виявляти як найбільше зацікавлення для наших українських громадянських справ і добру волю посунути їх вперед. Тому треба в нашому товариському життї витворити атмосферу громадянської відповідальности і тих, які не схочуть вийти поза межі своїх самолюбних і вигідницьких зацікавлень, просто виключити від спільного стола. Хай кожний, що часто повторює великі слова Франка: „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть" — буде на своєму місці справжнім громадянином!

В. Немирич.

Поворот перетягнених до своєї церкви і народу

Динівщина — це смуга української землі над Сяном між Перемишлем і Сяноком. Колись була вона заселена виключно українцями. Нині під впливом страшного польського гнету стан нашого посідання сильно скорчився. Кілька сіл, як Лубно-Глідно, Кінське, Костева, Грабівка мають велику українську більшість. Інші села дуже перемішані польським елементом, деякі з них затримали лиш українські назви, як »Невістка«, »Кремянна«, »Уляниця«, »Обарим«. Осередок цих сіл містечко Динів, колись чисто українське з кількома церквами, бо костела в ньому зовсім небуло, стало під впливом насильної польонізації — майже чисто польським. При своїм обряді і народности залишилося в Динові ледви кілька десяток українських душ. З хвилиною подуву свобіднішого життя — з приходом німецької влади, почало прибите українське населення Динівщини приходити до себе. Неначе під впливом чародійної палочки встає воно зпід польського обуха до нового життя. — Повстали тут по всіх селах Українські Національні Ради, читальні »Просвіти« і ріжні школи з рідним учительством. З подивом і признанням треба зазначити, що тих учителів удержує радо сам нарід власним коштом, доки не перейдуть вони на державний етат. — Дітвора та батьки з радости плакали, як почули у школі рідну мову та пісню, бо дотепер були тут лиш польські школи, в яких українська мова і пісня була заборонена. Тому з жахом згадує народ польське панування і тому радіє невимовно, що спали з нього страшні польські кайдани.

По читальнях, кооперативах кипить бурхливе життя. Товариські сходини, відчити, вистави, вечерниці, гомонять по українських селах, бо нема польської влади, що гальмувала тут ціле культурно-екомічне життя своїм „не позваля". — Велику місію сповняють теж наші священники по тих селах, де від багатьох літ не було вже місцевого українського душпастиря. Відсутність саме в тих місцевостях свого душпастиря спричинив нашій Церкві і Народові великі втрати. Відродженю українського народу перешкаджають ті самі злі духи, які його перед тим нищили. В першій мірі б. польські поліціянти, яких принято тепер знову до служби, роблять давне своє діло, де лиш це їм удається. Двох таких поліціянтів за таку акцію німецька влада вже замкнула. Інші поляки страшать наших людей поворотом Польщі ще більшої, ніж вона була. Тоді — мовляв — вони українцям покажуть. На щастя наш нарід тим не дається застрашити і радо береться до праці над собою, щоби швидко відробити свої втрати за часів польської каторги.

Годі теж не згадати одного відрадного явища, а саме, що в Динівщині немає національного розеднання. Провід працює тут дуже гарно і народ радо виконує своє завдання. Ніхто не важиться щось робити на власну руку, лише слухає і виконує те, що на спільній нараді вирішено. Чи треба для загального добра підводи, чи гроша — все це найдеться, бо всі відчувають, що в єдности і в жертвенности сила. Кілька миль нераз поспішає чи то голова читальні, чи кооперативи — чи наш солтис, чи яка делеґація до проводу за порадою, вказівками і розрадою. Дай Боже, щоб така гармонія між проводом та народом була заєдно. — Відрадним явищем національного пробудження є тут поворот перетягнених силоміць на польське — до своєї церкви і народу. Хоч дехто з них і забув рідну мову, але серцем — як сам каже — почуває себе більше українцем від неодного з тих, що говорили по українськи. Тому сміло можна сказати, що Динівщина пробудилася зі сну.

Свій.

Тарногород - український центр Білгорайщини

Містечко Тарногород, давніший осідок православного деканату Білгорайщини, це клярмова місцевість околиць положених між Надбужжям та Надсянням. Є це найдальше на північ висунений осередок української Холмщини, що в ньому концентрується наше організоване життя цих сторін. Перед польсько - німецькою війною переживала Тарногородщина, як південна частина змайоризованого поляками білгорайського повіту, де лютував загальновідомий староста Шаловський, дуже важкі часи насильств, наруг, побоїв та знущань. Зрусифікована перед всесвітною війною, переслідувана польськими »церкворубами« — підносить сьогодні Тарногородщина голову і протирає засліплені десятком чужих пропаґанд очі. Від жовтня м. р. працює у Тарногороді районний Український Комітет під головуванням о. дек. В. Матвійчука. Під проводом цієї організації створено у найбільших селах повіту українське шкільництво, якого упорядкованням займився проф. Ней.

Справа »ревіндикації« златинщених церков залишається покищо далі неясна. Багато праці треба ще також положити при господарській орґанізації повіту. У цій ділянці не зроблено тут ще майже нічого і вона жде як вдячне поле до попису для поважних кол наших фахівців.

Темпо праць Комітету послабила — зрозуміла у цій околиці горячка, що сколихнула людьми у звязку з датою 1. березня. Огорнула вона лише східні села тоді, коли західні наближені до Лежайська нею не перенялися.

В неділю 18. лютого відбулася заходом тарногородського Кмітету більша товариська вечірка у приявности запрошених гостей з цілого повіту та всіх старшин місцевої німецької залоги. Вечірку виповнили продукції місцевого церковного хору під управою п. Бендюка, товариські забави, фантова льотерія, танці і сольоспіви німецьких вояків. Комітет пань занявся дуже дбайливо буфетом та гуртовим принятям чужеземних гостей, до яких промовив о. Голова, а в імени яких подякував їхній провідник сотник, підкресливши, що німецькі старшини довго згадуватимуть українську гостинність та народню культуру тарногородчан. Вечірка принесла побажаний дохід (505 зол.), що його в цілости призначили на вивинування місцевої читальні. При добрій та радісній нагоді зійшлася тут інтеліґенція й учительство Білгорайщини. Всі мали нагоду обмінятися думками і новинками, що хоч були дещо невеселі, то всетаки свідчили, що більшість здорово думаючого українського поверх 30-тисячного населення Білгорайщини стає разом з іншими до праці. Слава тим, які не зважають на погрози ворожої пропаґанди і стоять міцно на своїй власній землі при роботі.

Р. Г.

Постава Італії

(Від нашого кореспондента)

Рим, лютий 1940.

Тут уже весна з небесних просторів і на землю сходить. І несе зі собою цю правдиву і трагічну радість: квіти прокидаються, пташки співають, народ сміється. Не диво, що італійське представництво в Парижі живіше заговорило; що тут, до Риму, приїхала дружина льорда Галіфакса зі сином, а про союзників — що й говорити. Чудова весна й Італія має багато прихильників.

Італія в европейському конфлікті кожний раз була тим язичком у вазі політичної боротьби, бо вона зі самої природи займає таке геополітичне положення. Сьогодні Італія це вже молода імперія, а війна в Европі, це вже ідеольогічно-економічна боротьба. Це правдиве: пан, чи пропав! Боротьба за володіння світом на цілі століття. І саме постава Італії сьогодні — дуже важлива.

Розгляньмо ще такі моменти: без Суезу італійські колонії в Африці не мають правдивої вартости для Італії і вона тільки назвою була б цісарством; без Балканів, що сягають по наші Карпати, Італія мала б значіння незначної держави. Найкращий доказ: як уважно слідкувала Італія тепер за ходом нарад балканських держав у перших днях лютого в Білгороді і як ці держави справді звертали та звертають свою бачну увагу на політику Італії, що довела до цієї конференції.

Управляти сьогодні каву в Етіопії, це дуже гарна річ. Але ж бо та кава, переїхавшись Суезом до Італії, буде дорожча ніж та, що її привезти просто з Бразилії. Як і одна літра вина, чи один кільоґрам овочів, тут коштує 2 ліри, чи 2,50, а переїде Суезом до Етіопії, то там доходить до лірів 10—12 за ту саму міру, чи вагу. Дальше, маючи впливи на Балканах, Італія має і збут і прибуток, має вільний порух у Середземному Морі, яке стає „Маре Нострум", має доступ до Чорного Моря... І теперішний вибір Італії: кудою і з ким? дуже і дуже важливий. Велика ставка: Суез, Африка, Балкани. Хочеться сказати: Балкани важніші для Італії ніж Суез: так нам здається...

Покищо, на всякі порухи в Европі, Мусоліні відповів пожвавленням праць над будовою нової, велитенської дільниці Риму, що простягатиметься від базиліки св. Павла до Остії, де має відбутись величава всесвітня вистава в 1942 р. І роботи в повному ході: будують нову стацію біля головної стації Терміні, що підземними тунелями, які проходять попід місто Рим, попри Колісей, попід Монте Челіо, буде злучена з новою стацією нової дільниці. Дальше: за почином Мусолінія призначено півтора міліярда лірів на переведення ірриґаційних піль у першу чергу в округах: Емілія і Романія. Мають наводнити пів міліона гектарів управної землі. Праці починаються.

Ось, це відповідь Італії усім, що хотіли б знати: по чиїй стороні вона стане? Звичайно, надходить хвилина, коли Італія мусітиме рішитись. Бо Мусоліні добре знає: що невтральним до кінця війни бути не можна, бо тоді — це була б певна програна. Себто: прийде хвилина, коли Італія таки рішиться приступити до війни.

М. Тибрський.

Притягнім до праці українське жіноцтво

Зі звітів, що їх читаємо у часописі »Краківські Вісти«, бачимо, що громадська і господарська праця в багатьох місцевостях вже гарно розвивається. Ожили і відновили працю порозвязувані польською владою читальні »Просвіти«, густою сіткою вкривають села кооперативи і поширюють щораз ширше свій обсяг ділання в ширину і в глибину. Започатковує чи відновлює свою працю »Сільський Господар«. Не бракне нам фахових сил, не бракує Слава Богу й охоти до праці. Нарід горнеться до цієї нової праці і радісно витає в себе давно жданих, бажаних гостей. Салі читалень вщерть виповнені народом на кожних сходинах, на кожній нараді. Треба нам лише використовувати кожну нагоду, кожну хвилину і сіяти добре, здорове, тверде зерно. Тому то наша праця тут мусить бути продумана до найменших подробиць і дуже доцільна, бездоганна. Мусимо покористуватися нашим дотеперішнім досвідом і поширювати цю працю в чистому виді, вільному від цих помилок, без яких не могло обійтися в початках нашої давнішої праці всіх орґанізацій. Отже нам слід виних помилок і партійних незгод, що ними нераз деморалізовано село. Не згадую теж про непотрібне суперництво замість співпраці всіх орґанізацій! Отже нам слід вистерігатися одної великої помилки, яку робили ми в давнішій нашій праці, що її пізніше важко було радикально направити. Маю на думці поминення широких верств жіноцтва у всій нашій громадській, культурній і господарській праці. В читальнях »Просвіти« довгі, довгі роки майже не було жіноцтва між членами. Тому то освіта і громадянське вироблення нашого сільського жіноцтва дуже припізнилося в порівнанні до мущин. На диво й кооперативну працю починали в нас без жінок, хоч досвід цілого світа виказував, що тут господиня повинна мати більше слово ніж господар. Далі і працю в »Сільському Господарі« ведено в початках майже без участи господинь! Довгі часи не використовали ми енерґії половини народу і то сміло можна сказати половини більше роботящої, завзятішої, проворнішої і моральнішої... І томуто наша праця на всіх ділянках життя дала багато менші висліди, ніж могла й повинна була дати. Не робім цієї похибки тут, на цьому терені нашої громадянської праці. Хай кожда наша орґанізація в місті чи на селі старається як найбільше приєднати членів жінок. Хай в управі кожної освітньої, господарської, кооперативної орґанізації і в місті і на селі знайдуться обовязково жінки і то у відповідній кількости. Хай вони обіймають важні ділянки праці, в яких мати-муть нагоду розвинути свій орґанізаційний, господарський хист. Особливу увагу мусимо звернути на сільське жіноцтво як на найчисленніше і найважніше під цю пору. Знаємо яку велитенську ролю відограє серед народу жінка матір, жінка господиня, громадянка. Під цю пору роля ця куди більша, важніша. Воєнний час кладе на плечі жінки дуже важні обовязки не лише серед своєї родини. На ню можуть впасти а то і спадають вже переважні загально народні, громадянські, широко господарські справи. Цеж війна. Кількож то народу, здебільша мужчин виїхало і ще виїздить на роботи в глубину Німеччини? Хто-ж тоді мусітиме повести працю не тільки на свому, але й громадському полі, як не жінки? Вони мусять розуміти і вміти повести працю не тільки в городі, садку, пасіці, полі, але і в кооперативі, читальні, громаді. І поведуть! Тільки вже тепер при самому творенні нового життя, при самих основинах всіх наших культурно-освітних і господарських станиць не вільно нам залишати жіноцтва на боці, тільки помагаймо їм здобути відповідну науку уладжуючи відповідні курси, реферати і т. д. Може прийдеться побороти деяке недовіря, але його поборемо і незанедбаємо цього важного діла. Це наказує нам наш досвід. Цього вчать приклари з життя культурних народів. Цього вимагає наказ хвилини. **Олена Кисілевська.**

Оголошення

Подається до відома, що дня 9. березня 1940 р. в церкві св. Йосафата в Люблині, відбудеться вінчання Стефанії Босої, доньки Яцка і Анни з Мощинських - Босої з Михайлом Погорецьким, сином Михайла і Марії з Гуцуляків-Погорецької. Хто знав би про які перешкоди прошу повідомити о. Степана Юника, пароха гр.-кат. церкви в Люблині.

Вечір пісні і танку

в Сяноці

В неділю, 18. лютого ц. р. вечером перед будинком »Сокола« в Сяноці великий рух. Вже від 5. год. повно людей: молодих і старих, українців і німців і всі тиснуться до каси. Кожний хоче бути першим. Чому-ж тут така юрба? Сьогодні в Сяноці »Вечір пісні, танку і дотепу«, себто імпреза, якої ще ніколи тут не було. Ось і тому стільки тут людей, що заздалегідь купують собі білети.

Місцеві аматори під проводом арт. Іво Потюха та його дружини-артистки (обоє з театру ім. Садовського) уладили в Сяноці »Вечір пісні, танку і дотепу«. В неділю 18. лютого міг кожний щераз переконатися про це, що нашою прегарною піснею, нашими народніми танками та балетом — можна дійсно полонити серця і своїх і чужинців.

Програма цього вдатного виступу п. н. »Добрий Вечір« така: І. 1) »На перші гулі« — жарт на 1 дію С. Васильченка. Закінчення — народні танки. II. 1) Радіо на селі — скеч; 2) Спів — сольо — партія »Султана« з опери »Запорожець за Дунаєм«; 3) Танок — балет; 4) Танок — матрос; 5) »Ой на горі вогонь горить« — інсценізація; 6) Ґротеска — мімічний дует; 7) Запоріжський танок; 8) Гуцулка — мельодрама; 9) Цяпуюсь — скеч; 10) Усе нам можна — фінал.

Успіх цього »Вечора пісні, танку і дотепу« був велитенський. Вщерть переповнена саля »Сокола« (було понад 550 осіб!) непереставала вибухати все новими і новими каскадами сміху й бурхливими оплесками. Не можна сказати, яка точка програми найбільше подобалася. Кожна пісня, танок, та влучні дотепи, були кращі одні від других. Можна сміло сказати, що такого успіху несподівалася ні публика ні артисти самі. Німецькі гості, а було їх багато, були дуже вдоволені.

Очевидно, що душею цього »Вечора« був артист Іво Потюх з дружиною. Місцеві аматори: пні Лебедович, пна Гривнаківна, п. Масник, проф. Іваненко, п. Гнатів і п. Ганушевсський теж вивязалися якслід зі свого завдання. Орґанізаторам цього »Доброго Вечора« можна б закинути хіба те, що не точно почалася імпреза і що перед початком і підчас перерв завжди хтось виглядав зі сцени зпоза занавіси. Ми переконані, що ці дві хиби вже неповторяться. Сподіємося, що за приміром Сянока підуть тепер і інші наші культурно-освітні осередки в Генерал-Губернаторстві. ют

—о—

Народнє мистецтво

Уже здавна цікавилися чужинці українським народнім мистецтвом і щиро ним захоплювались. Нераз, бувало, відкривали вони у своїх мандрівках по наших землях прецінні зразки народньої творчости та підкреслювали їхні високі мистецькі вартости. Бувало навіть і таке, що припадково находили вони тут речі, про які неодин із наших дослідників не знав. Нічому дивуватись. У нас не було наукових установ, що мали б матеріяльно змогу висилати в кожну закутину нашої землі фахових дослідників. І тому деякі смуги нашої рідної країни — це »невідома земля« ще навіть для наших наукових дослідників.

Коли візьмемо під увагу хочби матеріяльну культуру українського простолюддя, культуру, одну з найбагатших між словянськими народами, то й тут завважимо, що багато околиць нашої землі мало під цим оглядом просліджені. Якщо ж іде про мистецький бік справи, то часто згадуємо про правдиві розкішні зразки мистецької творчости гуцулів, чи полтавців. Тимчасом і в інших закутинах нашої широкої України можна подибати жемчуги народніх мистецьких надбань, може дещо менше гарних, але проте не менше оригінальних і дійсно великої культурної та мистецької вартости. Отже для великої частини нашої інтеліґенції, що опинилась під теперішню пору на Лемківщині, Холмщині та Підляшшю, відкривається тепер дуже вдячне поле для дослідів над народньою творчістю та збереження для культури нації цінніших її зразків. Ми певні, що наші інтеліґентні працівники будуть мати нераз нагоду подивляти, а може й науково опрацювати деякі ділянки народньої творчости. Велику заслугу матимуть наші інтеліґенти, які опинилися на західніх закутинах українських земель, якщо вони причиняться до вишукання та збереження місцевих народніх мистецьких предметів із давньої минувшини, поширять між народом пошану до них та замилування до традиційного способу прикрашувати ужиткові предмети і свою ношу. Обовязком тих інтеліґентів буде теж подбати про те, щоб зразкові предмети, питомі для даної околиці, не пропали для нашої культури, але збереглися в українських етноґрафічних музеях. І ще одна важна заввага. У своїх заходах заохотити населення до продовження традиційного способу ношення саморобної одежі не повинні наші інтеліґенти, борони Боже, накидати гарніших, на їх думку, взорів з інших околиць нашої широкої України. Це був би непростимий гріх супроти народнього мистецтва, і накинені взори не причинились би до збагачення та розвитку, лише до викривлення народніх мотивів західніх закутин нашої землі. Місцеві взори можна збагачувати та розвивати, але тільки і виключно на ґрунті місцевих мотивів. На це слід звертати спеціяльну увагу.

Крім ідейної, що так скажемо, сторінки питання народньої творчости, що повинна оснуватися на внутрішній потребі краси, була б немаловажна в теперішніх важких воєнних часах і матеріяльна сторінка. Наше бідне на загал населення може найти у виробництві народніх мистецьких предметів джерело деякого заробітку. Тут виринає знову потреба їх збуту. Для цієї мети зорґанізувалася саме українська крамниця у Кракові, якої завданням буде поширювати та пропаґувати збут предметів українського народнього мистецтва. В першу чергу можуть знайти збут кустарні предмети прикладного мистецтва деревяні металеві, полотняні, килимарські й т. п. Хто мав би більшу кількість (можуть бути зібрані в селі, чи навіть із околиці), або хто займається виробництвом таких предметів, повинен переслати їх до згаданої крамниці(на адресу: »Культура« — Краків, вул. св. Томаша 26). До кожного предмету слід вложити чи причіпити карточку з такими даними: 1) хто є виконавцем та яка його адреса; 2) народня назва предмету та з якого матеріялу зроблений (нпр. якщо з дерева, то з якого); 3) чи взори оригінальні, чи стилізовані і на яких мотивах; 4) належитість у золотих. Збут можуть мати тільки гарно виконані предмети. Крамниця приймає їх у комісову продажу, а розрахунки переводить що деякий час в міру збуту. Мистецько - виробничі кола нашого громадянства повинні наладнати звязок з цією новоснованою крамницею.

Пригадаймо собі наше минуле

Максим Кривоніс

У боротьбі з польською шляхтою в Україні помагали селянам і міщанам козаки. Найбільше славив нарід полковника Максима Кривоноса. Він хоч з роду шкот, пристав до козацького війська і так полюбив нашу Україну, що готов був за Неї згинути. Кривоніс ненавидів польську шляхту й нищив польських вельмож в Україні. У місті співали про нього: „Перебийніс водить немного, — сімсот козаків з собою, рубає мечем голови у плечей, а решту топить водою". (Слід відмітити, що пісню цю „Гей не дивуйтеся добрії люде, що на Вкраїні повстало" — прим. редакції, співають і досі українці).

Кривоніс добув собі славу в боротьбі з князем Яремою Вишневецьким. Ярема був правнуком славного козацького гетьмана Дмитра Вишневецького, який оснував Запорожську Січ. Одначе Ярема нічим не був подібний до свого прадіда. Він зрадив свій нарід, покинув віру батьків, окружився поляками й дуже ненавидів козаків. Дуже теж знущався над селянами, які пристали до повстання, сліпив нещасних людей, калічив і казав їх четвертувати. Це був страшний нелюд, виродок славного козацького роду. Кривоніс виступив з козаками проти нього й так його розгромив, що він утік до Польщі. Гетьман Б. Хмельницький готовився до походу на поляків, щоб виволити українські землі з під чужої кормиги.

Д. б.

М. Холодний.

Допити на станиці „КОП-"у

»Поцешце сен же бендзеце«... відповів. Коло полудня вивели мене на подвіря, де на боці стояло двох людей. Я їх пізнав і вони мене — це були друзі з Заліщик »Певний« і »Любов«. Ми глянули собі в очі і всі три зрозуміли, що ми мовчали...

По їх обличчях і цілому зовнішньому вигляді я пізнав, що вони пережили те саме, що і я, але в їхній поставі бачив я гордість і завзяття. Очі хотіли сказати: будемо мовчати, ніякі польські тортури не видобудуть від нас нічого.

Мене допустили до них, підіхало авто, нам завязали очі, загудів мотор і ми рушили в дорогу.

По короткій їзді авто спинилося. »Вилазь« крикнув поліціянт і ми висіли. Хтось закинув мені на голову коца і без слова міцні руки вхопили мене попід рамена, та тягнули сходами в долину.

Ввели до якогось підземного льоху... зняли з голови коци... і за мною замкнулися важкі двері келії. Я оглянув своє помешкання: кімната без вікон, у стіні над двернма жевріла слабенька електрична жарівка, бетонована долівка, покрита болотом і стікаючою водою зі стін, що спливала дрібними дірками доцільно зробленими у водотягових проводах. У куті стояла деревляна „пріча", а в другому кутку „кібель".

Повітря переповнене стухлиною, викликувало нудоти. Я положився на тапчан і вкінці під тягарем ріжних думок, збайдужнілий на все заснув... Нагло хтось шарпнув мене за рукав, я зірвався зі сну і побачив над собою в чорно-сірому однострою мужчину, в такій самій шапці з жовтою обвідкою, і з ключами в руках... Сейчас усвідомив собі, що находжуся у вязниці „КОП"-у. Отже він наказав мені встати, завязав хустю очі і випровадив мене на коридор, а звідтіля до якоїсь келії. Тут скинув опаску з очей і я побачив, що находжуся в обширній кімнаті, тепло огрітій, з денним світлом. Надворі мерехтіли золоті промені заходячого сонця... Ключник наказав мені розібратися до нага і щойно тоді я побачив перший раз моє тіло, сине від побоїв, опухлі ноги та окровавлені... Налив мені води до мидниці і казав вмитися та вимочити ноги... Опісля відпровадив мене знову до келії! Відсвіжений зимною водою, я положився на тапчан і заснув твердим сном.

Коло 11. год. вночі той сам сторож збудив мене знову, завязав очі і вивів по сходах догори, запровадив до якоїсь кімнати, зняв опаску з очей... Передімною сидів мужчина в силі віку, з оголеною головою, з файкою в зубах і вдивлявся в мене маленькими очима, а по короткій мовчанці запитав: Чи я знаю, де находжуся?

— Ні!

— „На пляцуфце „К.О.П."-у ч. 9., посондзони о шпіонажен в немецком кожисьць. Чи бендзеце зезнаваць, чи одмавяце зезнань?..."

— Я не маю про що зізнавати, — відповідаю.

Тоді він без слова простягнув руку до стіни, натиснув електричний ґузик — і сейчас до кімнати ввійшло двох мужчин у чорних одностроях, заложили мені на очі опаску, вивели до сусідньої кімнати, зняли одіння, закували руки і ноги, перетягнули через шию і плечі дріт та пустили електричний ток. В очах мені потемніло, тіло підскочило мов мяч у судорогах, руки і ноги викрутилися, кайданки врізалися в тіло, в голові страшний хаос... Що дальше діялося зі мною — не знаю. Щойно по якомусь часі я почув неприємний сопух, мені приложили до носа пляшинку з амоняком і я очуняв.

— „Од кого достались квестіонарюше і кто ест твоім комендантем?" — загудіди надімною слова. Хто питався — я не бачив.

Я мовчав, бо був свідомий того, що тортури так скоро не скінчаться, а в ката я не смів просити ласки. Тому, чим більше терпіло тіло, тим сильніше затискав зуби, тим більша родилася в душі ненависть і завзяття...

Такі тортури при допомозі електричної струї повторювалися кілька разів. Вкінці розлючений капітан військової жандармерії наказав положити мене на стіл!

Нічні опришки з приємністю виконували свою роботу. Положили мене горілиць на гладкому камінному столі, при-

Німеччина розторощить плютократію

ПРОМОВА МІН. ГЕБЕЛЬСА.

Минулої середи 28. лютого ц. р. мін Гебельс виголосив промову у Мінстер, де 300 років тому по кривавій 30-літній війні підписано вестфальський мир, що довів Німеччину над беріг пропасти. 30-літня війна виявила, кілько народньої енерґії пропало на марне тому, що не було доброго проводу. Далі міністр пропаґанди обговорив історичні заслуги короля Фридриха Великого над видвигненням Німеччини з її внутрішнього безсилля. Державницькі ідеї того короля розвивав далі залізний канцлер Бісмарк, а завершив їх фірер Гітлер **створивши 80-міліонову націонал - соціялістичну державу. Вперше в історії Німеччини обєднано німецький нарід і в цій саме едности скривається його сила.** Нині німецький нарід знає, що західні плютократії хочуть знищити його та державу і що між німецьким народом та західніми плютократіями ведеться боротьба на життя і смерть. Іншого виходу нема. На сторожі безпеки Німеччини стоїть німецька армія, що є найкращою і найбільше вишколеною мілітарною орґанізацією, яку дотепер знала історія. Одночасно кожний німецький громадянин знає чому ця війна є конечною. Отже кожний німець громадянин розуміє й оправдує цю війну, бо 80-міліонова нація бореться за свої найосновніші життеві інтереси. Далі мін. Ґебельс обговорив заходи західньої плютократії і жидів, що намагаються підважити Німеччину своєю брехливою пропаґандою. Одначе ця пропаґанда таксамо не має ніяких успіхів, як і англійська бльокада, бо господарство Німеччини прегарно зорґанізоване і доставляє народові необхідні сирівці та готові продукти. Военний промисл працює зі здвоєною енерґією над озброєнням армії. Якщо британська плютократія немає відваги сказати про це правди англійському народові і вдержує далі ілюзії — то це доведе одної днини до тим страшнійшого пробудження. Німеччина розторощить зовсім світову тиранію західньої плютократії. Вкінці мін. Ґеббельс проаналізував становище невтральних держав у цій війні та **велике виховне значіння героїв-поляглих на полі бою. Вони принесли за свій нарід найбільшу жертву, бо свое життя. І тому вони мають право домагатися від нас живих великої праці, щоб Німеччина зростала в силу.**

Англія вже признається до своїх втрат

= Щойно минулого понеділка 27. лютого ц. р. перший льорд британської адміралції Черчіль — потвердив у парляменті вістки про важке ушкодження двох найбільших англійських панцирників, що їх ще в грудні 1939 р. ушкодила німецька торпеда і міна.

Перший це боєвий панцирник »Баргейм«, 31.100 тон містоти, озброений 8-ма 38,1 цм гарматами, 12-ма 15,2 цм гарматами і 8-ма 10,2 цм. протилетунськими гарматами. Панцирник плив зі швидкістею 25 морських миль і його залога в мирний час складалася з 1180 людей. »Баргейм« ще не »вилікувався від ран«, завданих німецьким підводним судном. Про його сторпедування повідомляв німецький военний комунікат ще 29. грудня 1939 р. Одначе англійська адміралція промовчала цей факт і призналася до цього щойно під натиском німецьких военних комунікатів.

Далі льорд Черчіль признався, що ушкоджено другий найбільший англійський панцирник »Нельзон«, що ще в грудні 1939 р. наїхав на міну і про що теж англійці досі мовчали. Щойно під натиском німецьких радіокомунікатів і преси льорд Черчіль мусів сказати правду.

Гостра відповідь на англійські погрози

= Італійський часопис »Джіорнале Італія« у статті п. н. »Остерігаємо« дає гостру відповідь на статтю англійського соціялістичного щоденника »Дейлі Геральд«, який написав м. ін., що між Німеччиною, Італією і Совітами нема ніякої різниці. Усі ці три держави є небезпекою для мира і тому західні великодержави, що воюють сьогодні з одною із тих автократичних держав, мусять ослабити усі три держави, якщо хочуть осягнути правдивий мир.

Отже маємо до діла — пише »Джіорнале Італія« — з новою спробою поширити під плащиком мира терен европейського конфлікту. Англійським пацифістам не вистарчає одна війна, доволі важка і повна загадок в майбутньому. На це можна відповісти коротко так: Італійський нарід приймає до відома, що між великими демократіями є люди і кола, що прямують його знищити. Італія не переймається цим і витягне з того відповідні висновки. Якщо не зважаючи на устроеві ріжниці між Німеччиною, Італією й Совітами мішається їх в одному горшку, то нехай нікого не здивує, як ці три заатаковані держави обєднаються разом, щоб відбити напад.

—o—

ЗАТОНУЛИ ТРИ НОВІ АНГЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ.

= Портуґальські часописи повідомляють, що англійський корабель-цистерна — »Брайтіш Ендовр« (4.580 тон містоти) — затонув у віддаленні 20 миль від Фуншалю. 33 членів залоги вирятували і привезли на Мадейру. 5 осіб залоги згинуло.

= Ройтер повідомляє: англійський корабель »Клян Моррісон« (5.936 тон містоти) наїхав на Північному Морю на міну. З залоги 1 особа згинула, 15 ранених. Далі затонув англійський корабель »Лоч Мадді« (4.996 тон містоти) минулого четверга на північному Атлянтійському Океані. 35 людей зі залоги вирятував один военний панцирник. *4 особи із залоги згинули.*

—o—

вязали руки і ноги до приміщених з боку стола спеціяльних гаків і почали скроплювати наге тіло зимною водою. Опарене тіло електрикою, здригалося під зимними краплями води. Мені здавалося, що я примерзаю до стола, нестерпні судороги і скоботання викликували неприемний біль. Мене почало нудити і я дістав страшні корчі. Тоді мене відвязали, положили на долівку і кілька хвилин залишили у спокою, що видався для мене найбільшою благодаттю, якої людина може зазнати. Одначе не довго це тривало. З другої кімнати озвався скреґітливий голос капітана:

— „Кто бил твоїм комендантем? Муф, бо то мільчене ці ніц не поможе!"

Я мовчав, уважаючи мовчанку найкращою обороною й одночасно протестом проти страшних тортур.

І знову повторилися мої муки. Електрика та оземнений стіл, але без побоїв! Як довго все це тревало — не знаю. Той час здавався мені довгими віками. Пізніше мене на пів непритомного, обезсиленого знесли на долину до моеї келії. І вже цілий день я мав спокій, ніде мене не кликали, ніде не водили. Я міркував, що по 48 годинах з „К.О.П."-у віддадуть мене згідно з законом до суду. Тимчасом вечором прийшов ключник і казав винести тапчан на коридор... Я виніс. На коридорі наказав мені зняти одіння геть до нага. Коли ж я вже розібрався, запровадив мене назад до льоху, закував руки і ноги... За мною замкнулися важкі двері... заскрипів зловіщо ключ.

Цілим тілом пройшла дрож. Я не міг рушитися з місця. Кайданки вїдалися в тіло. Руки і ноги посиніли, опухли. Я пробував рухати тілом, яке дрожало від зимна.... Вкінці оперся нагими плечима до мокрої стіни... В келії і в коридорах панувала гробова тиша, час волікся... минали години, я поволі тратив сили і свідомість...

Коли-ж я розплющив очі, побачив, що лежу на бетоні. Рук, ні ніг я не чув, вони зовсім стерпли і задубіли від зимна... На коридорі почув я відгомін кроків, що зближалися до моеї келії... У дверях заскреготів ключ.... Сторож казав мені встати, але я не міг піднестися. Тоді розкував мені руки і ноги, вкинув до келії з коридора мое одіння і знову замкнув за мною двері.

Подали чорну каву на снідання... подали обід і вечерю! Ключник мовчав, я про ніщо не питав, тільки думав ...чому мене не віддають до суду. Адже від дня арештування минуло вже шість діб... Щось це все означае... Невже вибухла війна?... Думка думку гонила і серед такої непевности ждав я, що буде далі...

Пізна ніч. Кошмарні думки і втома опанували орґанізм. Нараз надомною почув я якісь кроки... Хтось нагорі проходжувався по кімнаті... Нагло почув якусь метушню. До моїх вух долітав стогін мученої людини. Я освідомив собі, що надімною находиться саля тортур, в якій когось переслухують... Сон геть покинув мене і я з напругою ждав своеї черги...

На коридорі далися чути важкі кроки, що щораз то ближче зближалися до моїх дверей. Нагло закрипів ключ, але при сусідніх дверях... Знову почув я, як когось вивели з келії.

Незадовго я почув знову над собою метушню і стогін, чергова жертва мучилася... Кати знущалися над своєю жертвою...

Я не міг спати і ждав своеї черги. І не страх перед болем, але напружені нерви серед цієї непевности збільшували горячку...

Серед ріжних думок я почув нагло з лівого боку келії легонький стукіт об стіну. Хтось теж не спав. Я відповів йому стуканням, але не одержав відповіди. І цей мій сусід не знав азбуки вязничного стукання.

І знову на коридорі почув тверді кроки та брязкіт ключів... Кроки зближалися, зупинилися при дверях напроти моеї келії і я почув слова ключника „вилазь!".

Хтось без слова вийшов і пішов на тортури... І знову сусід зза стіни застукав... неначе питався, чи я ще є... Я відстукав.

У келії наліво хтось стогнав. Це „жертва", що перед кількома хвилинами вернулася з „допитів".

Вкінці прийшла черга на мене і повторилися тортури з попередньої ночі. Коли скінчилося та як скінчилося — не памятаю. Пригадую собі лише, що сторож збудив мене в моїй келії і приніс мені „чорну каву".

Я чув страшну спрагу і спрагненими устами за одним душком випив каву, що видавалася мені нектаром!

Д. б.

Проф. Вільгельм Мессершмітт

та його літаки

Від часу як комунікати німецької начальної команди з 8. грудня 1939 р. виразно означили німецькі бомбовики типу Мессершмітт як переможців у великій повітряній боротьбі над німецьким заливом, імя Мессершмітт стало для цілого світа поняттям і символом перемоги. На величезний респект, що вже від того дня мають в Англії перед бомбовиками Мессершмітт-а вказують хіба найкраще ті заяви, що їх час до часу англійська пропаґанда вважає за відповідне подати своїй суспільности, щоб її заспокоїти. Ледви Льондон подав до відома, що проф. Мессершмітт має вже Німеччини досить і хоче вибратися до Голяндії, тоді так би мовити — замість особистого дементі проф. Мессершмітта дійшло 18. грудня 1939 р. до події, що коштувало Анґлію 35 (імовірно й більше) літаків разом з їхньою залогою. Дещо пізніше намагався успокоїти англійське населення »Дейлі Експресс« і помістив сензаційне повідомлення, що Англія вже має всі конструкційні пляни найновіших машин Мессершмітта. Алеж й цю фантазію швидко здемасковано. Тимчасом літаки типу »Мессершмітт« є далі ґарантією безпеки німецького повітряного простору.

Хтож це такий їхній творець проф. Мессершмітт? Проф. Мессершмітт перейшов до моторового летунства з плянерства (вітряного летунства), отже він пізнав і опанував повітряні простори основно своїм власним досвідом і щойно опісля заступив їх могутньою силою соток моторових коней. Від 1913 р. знали пятнадцятилітнього тоді (прийшов на світ у Бамберґу 1898) Мессерсмітта та добачували в ньому заприсяженого піоніра летунства. Про його відданість справі летунства свідчить факт, що він вже як шіснадцятьлітний молодець побудував сам згідно з пляном свого старшого краяна і приятеля Гартга літака, кермованого крилами, що ним Гартг підчас короткої відпустки з фронту міг перевести кілька успішних летів. По закінченні студій будови машин у техніці в Мюнхені, Мессершмітт посвятився зовсім будові літаків. Один вітрун Мессершмітта, що він його збудував на основі власного досвіду й плянів, здобув собі був вже в 1922 році славу далеко поза Німеччиною. Завдяки тому успіхові, Мессершмітт вже в 1923 році заложив власне підприємство будови легких моторових літаків. Досвіди, що ввійшли в основу його творчости, з кожним роком видосконалювалися. Незабаром проф. Мессершмітт увійшов в порозуміння з баварськими повітряними повітреплавними фабриками і перебрав їхній технічний провід. Завершенням його праці для справи спортового і комунікаційного летунства була конструкція »Ме 108«, що його знає світ під назвою »Тайфун« та яким напр. Еллі Байнгорн в серпні 1935 року могла в одному дні перелетіти з Німеччини до Азії (Ґляйвіц — Константинопіль) і назад.

Зрозуміле, що такі подвиги його в новій Німеччині не могли обмежитися тільки до гарних »повітряних лімузин«. Дня 11-го листопада 1937 року машини Мессершмітта осягнули нове признання. Того дня уповажнена комісія Союзу Міжнародньої Аеронавтики мусіла признати одному з летунів баварських летунських фабрик д-рові інж. Вурстерові, який на літакові типу Мессершмітт осягнув швидкість 610,21 км/год. міжнародню нагороду, чи пак міжнародній рекорд швидкости.

Подвиги цих машин стали основою подвигів і тих літаків »Мессершміттів«, що нині є пострахом Англії та помагають в обороні німецьких кордонів. Ніхто інший поза англійськими пропаґандистами, які все мусять журитися успокоенням анґлійської публичної опінії, не заперечить чи не признає велитенської творчости того ґеніяльного винахідника-конструктора, який від своїх хлопячих літ вчився опановувати повітряні простори й їх нині опанував. Перед кількома тижнями, в січні 1940 року на річних зборах товариства інженирів моторознавства в Детройт — начальний інженір летунських моторових фабрик Пратт Гватней назвав літак Мессершмітта найкращим у світі, супроти якого ще нема ніякої іншої рівновартісної зброї.

—о—

Воєнні комунікати з північного фронту

= Штаб ленінградської воєнної округи повідомляє: 26. лютого совітська війська продовжували нищення укріплених фінляндських становищ на Карельському просмику. Протинаступ фінляндців відбили з великими для них втратами. Совітські війська здобули на острові Коівісто 26 фінляндських позицій, в тому 15 бетонових артилерійських фортів, багато зброї, муніції і харчевих запасів. На інших відтинках фронту день минув спокійно.

Совітське летунство бомбардувало фінляндські військові становища. В повітряних боях зістрілили 19 фінляндських літаків.

= Штаб ленінградської воєнної округи повідомляє: 27. лютого совітські війська перервали укріплену лінію фронту на Карельському півострові й здобули 13 позицій, в тому 9 бетонових артилерійських фортів. На інших відтинках фронту нічого нового. Совітське летунство бомбардувало фінляндські військові обекти. В повітряних боях зістрілили 6 фінляндських літаків.

= Фінляндський воєнний комунікат повідомляє: 26. лютого фінляндські війська покинули на Карельському півострові остров Коівісто. Совітські війська продовжують наступ у західній частині Карельського півострова. Під Кумо фінляндські війська здобули совітські становища. У східній частині півострова і на схід від озера Ладоґа день минув спокійно.

Фінляндське летунство перевело розвідчі і боєві лети та звело повітряні бої. Совітське летунство було дуже діяльне над північною Фінляндією і на північний-схід від озера Ладоґа. Совітські літаки бомбардували околиці Ганко, Кусамо, Каяні і Соткані.

= Фінляндський воєнний комунікат повідомляє: 27. лютого совітські війська наступали на західньому відтинку Карельського півострова, в заливі під Віпурі, під Соме, Некіерві, Perойокі, Ейґрапеенерві і Сальменкета. Боротьба ведеться коштом великих втрат. Під Вуотсі й Суванто обосторонній артилерійський вогонь, те саме на північний схід від озера Ладоґа. Під Тайпале фінляндці відбили совітський наступ. Таксамо на півночі під Петсамо совітські війська наступали цілий день. Фінляндське летунство перевело розвідчі і боєві лети та звело кілька повітряних боїв. Великі маси совітських літаків збомбардували багато фінляндських місцевостей. У звязку із щораз сильнішим совітським наступом данська преса пише, що положення фінляндців є критичне. Віпурі, друге, що до величини місто Фінляндії, загрожене і його упадок уможливив би совітським військам дістатися на зади фінляндських військ.

= Останній комунікат з північної війни повідомляє, що на північному відтинку Петсано совітські війська почали сильний наступ. Совітські війська посунулися аж до місцевости Навтсі, де мають бути фінляндські оборонні лінії, здобуваючи терен 20 км. глибини від Ледового Океану в полудневому напрямі.

—о—

Анґлійський фахівець про силу Німеччини

Дотеперішний хід війни між Німеччиною і західними великодержавами викликав — з огляду на брак військових операцій на більшу мірку — широку міжнародню дискусію. Особливе значення в цій дискусії має голос анґлійського капітана Лідля Гарта, який недавно забирав у цій справі голос в »Сандей Експрес«. Лідль Гарт належить — як відомо — до провідних анґлійських військових фахівців. Він виступив з активної служби і вповні присвятився військовій науці. Його поради при реорганізації британської армії відогравали часто дуже поважну ролю. Лідль Гарт має холодний, тверезий осуд ніколи не піддається впливам чуттєвим. Широкому загалові він відомий своєю публіцистичною діяльністю як військовий знавець »Таймсе«-у и особливо відомий своєю книжкою, видано в 1939 році.

У своїй статті в »Сандей Експрес« остерігає Лідль Гарт передовсім перед летунським нападом на Німеччину, чого як відомо в Англії щораз наново домагаються. Розумове обчислення — пише автор — найсильніше на початку війни. Якщо війна затягається, тоді повстає небезпека, що на неї будуть впливати чуттєві постанови. А що в Англії здають собі з того справу, що тепер вирішення війни, з огляду на силу модерної оборони не буде на суші, отже не диво, що підносяться голоси за повітряним нападом на Німеччину. Протилежно до Німеччини — пише далі автор — що свою безпосередню ціль здійснила занятям Польщі на Англію і на Францію — як довго Польща находиться в руках противника — спадає теж пятно переможеного. Тому то виринає бажання будькакої акції, що його більше змішнює що раз то більший сумнів в можливість перемогти Німеччину якиминебудь господарським натиском.

Далі Лідль Гарт аналізує тактично мілітарні можливости, що промовляють проти англійського повітряного нападу на Німеччину. Першою і найважнішою причиною є умовна сила німецького летунства. Добре поінформовані фахівці в невтральних країнах оцінили повітряну силу Німеччини останньої осени, такою, що без порівнання переважає летунські сили Франції та Англії. Було б дурнотою думати, що ця перевага в короткому часі буде вирівнана.

До цих причин, згідно з думкою Лідля Гарта, доходить ще велитенська стратеґічна перевага Німеччина, що скривається в її ґеоґр. положенні й що рішучо промовляє проти англійського летунського нападу на Німеччину. Включно з побережжям Північного Моря, Німечина має до оборони перед летунським нападом кордон ледви на 300 миль, тоді як Англія мусіла б боронити кордон на 900 миль. Далі англійські летунські напади на Німечину мусіли б бути переведені понад море тільки на довжині 120 миль вузькою прогалиною між Голяндією та Данією і тимсамим стрінулися би з легко можливою до сконцентровання сильною обороною. Зате німецькі літаки можуть заатакувати Англію взагалі на цілому просторі, особливо на 700 милевій границі між Каналом і Шотляндськими Островами. — Льондон та інші англійські воєнні обекти лежать далеко близше від побережжя ніж нпр. Берлін і взагалі такі воєнні обекти Німеччини. Тому то англійські бомбовози мусіли б відбути далеко довший лет, що безсумнівно відбилобись коштом їхньої швидкости. Отже Лідль Гарт приходить до висновку, що кожна розумна аналіза всіх арґументів за і проти дала б англійському урядові багато до думання в його теперішній політиці у справі летунської війни.

В »Івнінґ Стандарт« занявся недавно Лідль Гарт проблемою господарської бльокади проти Німеччини і прийшов до висновку, що й на неї годі покладати будькякі більші надії. Кордони Німеччини для торговлі з невтральними державами залишаються отвертими і тимсамим найсильніша зброя Анґлії — бльокада Німеччини — мусить невдатися. Значіння бльокади буде щораз то менше і тимсамим надія змусити Німеччину до капітуляції господарським натиском в найближчому часі мусить зовсім завести. Ці завваги англійського військового фахівця заслуговують на тимбільшу увагу, що — треба признати — деякі розумні англійські голоси дуже влучно схарактеризували ще перед війною і польську армію та передбачили такий саме її кінець, що її остаточно і стрінув.

—о—

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

БЕРЕЗЕНЬ.

4. Понеділок — Льва еп.
5. Вівторок — Тимотея прп.
6. Середа — Петра й Атанасія
7. Четвер — Полікарпа еп.

— 1. КВІТНЯ ВКАЗІВКИ ГОДИННИКІВ В НІМЕЧЧИНІ ПЕРЕСУНУТЬ НА ГОДИНУ ШВИДШЕ. Від 1. квітня обовязує в цілій Німеччині літний час праці. З цією метою вказівки годинників пересунуть 1 годину вперед, щоб дістати 1 годину довшого часу праці за дня. З доручення ради оборони Німеччини 1. квітня в год. 2-ій вночі пересунуть вказівки годинників на год. 3. Літний час буде тривати до 6. жовтня до год. 3-ої рано. Тоді знову пересунуть вказівки годинників на год. 2.

— ВОВКИ РОЗІРВАЛИ ЧОТИРЬОХ ПАЧКАРІВ. В горах західньої Чорногори вовки напали на чотирьох пачкарів тютюну й розірвали їх на шматки.

— ЖАХЛИВА ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА. Двомоторовий комунікаційний літак підчас лету з Боготи до Букараманґи в Колюмбії впав на землю й розбився. 2 летуни і 10 подорожніх згинули.

— ІТАЛІЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ПРО РАСУ обовязує від 1. березня ц. р. Згідно з постановами цього законодавства жиди не можуть виконувати обовязків лікарів, адвокатів і журналістів.

— КАТАСТРОФА ЯПОНСЬКОГО ВОЄННОГО ЛІТАКА. Коло Кіото впав у понеділок військовий літак і згорів до тла зі залогою та 6 подорожніми. В катастрофі згинули визначні японські військові достойники, а саме ґен. Гозої, ґен. Окада і полк. Тсуї.

— КАТАСТРОФАЛЬНІ ПОВЕНІ І ХМАРОЛОМИ навістили північну Каліфорнію. Внаслідок наглої відлиги сніги почали швидко таяти і ріки виступили з берегів. До того прийшли ще хмароломи і повінь знищила засіви та заподіяла великі шкоди в долині Сакраменто. Понад 4.000 людей залишилося без даху над головою. Матеріяльні втрати сягають понад один міліон долярів.

— КАТАСТРОФА ПІД ТРІЄСТОМ. В копальні вугілля під Трієстом трапилася поважна катастрофа. Внаслідок вибуху ґазів згинуло 20 вуглекопів, коло 100 робітників ранених.

— 30.000 БІЛЬШЕ ІТАЛІЙСЬКИХ РІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ПРИЇДЕ ДО НІМЕЧЧИНИ Німецько-італійські переговори у справі збільшеного приїзду італійських рільних робітників до Німеччини скінчилися 27. лютого ц. р. На основі цього порозуміння до Німеччини приїде цього року 30.000 більше італійських рільних робітників ніж у 1939 році і крім того некваліфіковані рільні робітники. Згадане порозуміння є дальшим доказом затіснення приязних взаємин між обома народами і доказує, що Італія вдоволена з трактування та виживлення своїх громадян, які працюють на рільних роботах у Німеччині.

— ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА У ФРАНЦІЇ. Між Лімож та Анґулем у Франції зударилися два поїзди. 15 осіб було ранених, в тому одна дуже важко.

— ТРАҐІЧНА КАТАСТРОФА НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ. Рибацький моторовий човен з 30 подорожніми наїхав на підводну скалу недалеко рибацького села Санґандо, недалеко пристані Віґо, і негайно затонув. Подорожні, здебільша жінки і діти, вибралися на ловлю мушель і всі затонули. Море викинуло досі на беріг 12 трупів.

Короткі вістки

= ЗУСТРІЧ КОРОЛІВ НОРВЕҐІЇ І ШВЕЦІЇ. 27. лютого норвежський король Гакон приїхав до Штокгольму, щоб скласти візиту шведському королеві Густавові Адольфові. На двірці повитав короля Гакона кн. Карло. Візита не має офіційного характеру і є наскрізь приватна.

= ВЕЛИТЕНСЬКЕ ЗАДОВЖЕННЯ АМЕРИКИ. Видатки американського скарбу від 1. липня 1939 року осягнули суму 6.026,000.000 долярів. За той час було приходів на суму 3.445,000.000 долярів. Отже скарб має недобір на 2 міліярди 581 міліонів долярів. У порівнанні з минулим роком за такий самий час недобір збільшився на 40 міліонів долярів. Державний довг осягнув суму 42 міліярди 345 міліонів долярів. Державні довги зросли майже на 2 міліярди 500 міліонів долярів.

= СЛОВАЦЬКИЙ ШЕФ ПРОПАҐАНДИ ЇДЕ ДО НІМЕЧЧИНИ. Начальний командант »Глінкової Ґвардії« і шеф пропаґанди Ш. Мах виїхав в середу 28. лютого на запросини німецького уряду до Німеччини. Шаньо Мах виїхав зі штабом своїх співробітників. Його візита потриває тиждень.

= ПРОТЕСТ ПРОТИ НАРУШЕННЯ МІЖНАРОДНЬОГО ПРАВА.. Міністри закордонних справ Норвеґії, Швеції і Данії на конференції в Копенгазі, вислали привітну телеґраму до міністра закордонних справ Фінляндії й до державного секретаря Ісляндії. Крім цього конференція запротестувала проти нарушування англійцями постанов міжнароднього права.

= ШЕФ ШТАБУ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОЛОДІ В БЕРЛІНІ. 27. лютого приїхали до Німеччини провідники і провідниці італійської молоді під проводом шефа штабу орґанізації »Джіовенту Італіяна дель Літторіо«, полк. Бодіні. Їх завдання навязати дружню співпрацю з німецькими орґанізаціями молоді.

= МАСЛО І МЯСО ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ АНҐЛІЇ НА ДНІ МОРЯ. Затоплення одного з найбільших анґлійських торговельних кораблів »Султан Стар« німецькою торпедою спричинило поважні недостачі у прохарчуванні населення Анґлії. Корабель »Султан Стар« (12.000 тон містоти) віз великий вантаж масла і мяса так, що масла вистало б на прохарчування цілого населення Анґлії на 2 і пів дня, а мяса навіть на три дні.

= МОРЯКИ НЕВТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ НЕ ХОЧУТЬ ЇХАТИ ДО АНҐЛІЇ. Залога норвежського нафтового корабля - цистерни »Вав« (6.400 тон містоти), діставши приказ виїхати з румунського порту Констанци з вантажем румунської нафти до Анґлії, відмовилась їхати. Залога, зложена з 29 моряків, не хоче вибиратись в дорогу на анґлійські води по певну смерть.

= АНҐЛІЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗНОВУ НАД НОРВЕЖСЬКИМИ ПОРТАМИ. Французька радіостація повідомила зовсім явно про нове нарушення анґлійцями невтральности Норвеґії. Три анґлійські літаки на приказ анґлійського міністерства летунства перевели минулої неділі розвідчі лети над норвежськими портами, щоб вислідити місце побуту »Альтмарку«. Не маючи змоги заатакувати Німеччину, анґлійське летунство шукає ось так слави в суперечному з усяким правом нарушуванні невтральности слабих держав.

Велитенське значіння спорту в Німеччині

Якщо б зібрати разом всі спортові площі у Великонімеччині, себто стадіони, тенісові площі та ґалі, мячеві площі, перегонові майдани, пливальні, стрільниці й т. п. та якщо б можна було їх обєднати в одну цілість, тоді повстала б поверхня, що відповідала б середньому князівству цісарських часів. Якщо б на такій шахівниці зібралися лиш активні спортовці, тоді це відповідало б житті Великого - Берліна, Парижа, Шікаґо, Шанґаю, під чисельним оглядом. При тій велитенській спортовій армії зовсім не береться під увагу незорганізованих спортовців, як також тих місць та площ, що призначені для спорту так би мовити самою природою, отже ні лещетарських теренів, рік, озер та ріжних тренінґових місць.

Отже в Німеччині є зорґанізованих кругло 4 міліони активних спортовців у приблизно 45.000 спортових товариств державного союзу для тіловиховання, що має до своєї розпорядимости понад 175.000 спортових площ і місць спільної площі більше ніж на 700 квадратових кільометрів, себто приблизно величини острова Мадейри.

Чи Німеччина віддаючи так багато дорогоцінної землі не дозволяє собі на нечуваний люксус? Знавці німецьких відносин прийшли б до протилежного висновку: Німеччина, що незважаючи на недостачу землі жертвує велику її частину для тіловиховання, робить тимсамим інвестицію, що саме в боротьбі за істнування та розірвання тієї страшної тісноти вийде її на користь, що саме тепер виказалося, бо спортовці є найкращим воєнним активом! Ніколи не було б вдалося так успішно перевести господарську чотирорічку, створити в розмірно такому короткому часі могутні західні твердині зі сталі та бетону, або виставити армію з такою боєвою справністю, якщо б Німеччина не могла черпати з такої добре фізично і духово вишколеної маси спортовців. Численні передвишкільні німецькі спортові резерви є не тільки середником для мас, щоб у боротьбі за істнування все залишалося сильною і лицарсько-чеснотою, але вони є самі нині в часі війни велитенським потенціялом боротьби за істнування нації.

Тож не дивно, що німецький уряд, зокрема партія прикладають таку велику вагу до спортового виховання народу, зокрема молоді. Не дивно, що спорт у Німеччині не підпав ніякій зміні і тепер, в тяжких воєнних часах. Під тим оглядом спільно діють всі цивільні і військові уряди. Спортовці, змагуни, що служать при війську, дістають окремі відпустки на спортові змагання. Все це відбивається корисно і на міжевропейському спорті. Численні змагання між Німеччиною і Данією, Мадярщиною, Італією та іншими націями відбуватимуться далі. Один погляд на спортовий календарик, чи хоч би вже нині виготовлений календарик кінних перегонів, вказує, що і ця ділянка спорту в нічому не буде змінена. А всі ці на перший погляд зайві у воєнному часі імпрези мають своє надзвичайно велике значення та являються нічим іншим як лише одним відтинком фронту затяжної боротьби нації за своє істнування, за майбутність, за велич німецької нації.

—o—

ДО УКРАЇНСЬКОГО УЧИТЕЛЬСТВА.

Всі безробітні учителі народніх і середніх шкіл внесуть негайно в німецькій мові подання в справі приділення їм відповідного заняття в шкільництві. До подання долучити: 1) кфаліфікаційні документи — по змозі в оригіналах і 2) короткий опис дотеперішнього життя. Адреса: Prof. Dr. Iwan Zilyńskyj Krakau, Grünestrasse 26. W. 12.

Лічниця на колесах

Німецький Червоний Хрест, що нині має вже за собою 75 років діяльности, працював два і пів року тому над єдиним у світі того роду твором, що його тепер остаточно вже викінчено. Йде тут про зовсім змоторизовану лічницю поготівля, про перший у світі шпиталь на колесах. Справді вже і підчас світової війни істнували так звані летючі шпиталі, але це були лише лікарські відділи, що мали вправді до розпорядимости всі лікарські лічничі прилади, але не доставало їм відповідної пересувної лікарської й шпитальної салі. І цю прогалину заповнено тепер. На 8 вантажних самоходах, з яких кожний складається з моторового воза та 2 дочіпок, їде 32 легкометалеві бараки з 400 ліжками для хворих та з цілим потрібним внутрішнім уладженням. Власні ґенератори достарчають струї для освітлення й огрівання, власний віз-збірник везе 8000 літрів води, власна пральня, кухня, дезинфекційне уладження, саля для пересвітлювань рентґеном, бактеріольоґічна лябораторія і вкінці вози з харчами та велитенські мешкальні омнібуси з лікарями, сестрами, інжинірами, санітарями та адміністраційним персоналом. В половині січня така лікарська кольонія покинула Берлін і тепер працює вже успішно в ріжних частинах Німеччини. Це ще один доказ, що навіть в найтяжчих часах добра орґанізація творить майже з нічого великі речі.

З Ґенерал-Ґубернаторства

— НІМЕЦЬКІ І ПОЛЬСЬКІ СУДИ В ҐЕНЕРАЛ-ҐУБЕРНАТОРСТІ. Ґенерал-Ґубернатор мін. д-р Франк розпорядком з 19. лютого 1940 р. устійнив новий лад у судівництві на терені Ґенерал-Ґубернаторства. Отже крім дотеперішних спеціяльних судів (Зондерґеріхте) будуть створені для судових справ німецькі суди (Дайче Ґеріхте) у містах: Кракові, Ряшеві, Любліні, Холмі, Радомі, Пйотркові, Варшаві і Жирардові. Німецькі суди рішатимуть у складі одного судді. Крім них в місці осідку шефів областей (дістріктів) будуть створевищі німецькі суди, (Дайче Оберґеріхте), що рішатимуть у складі трьох суддів. Суди можуть судити також поза місцем свойого осідку.

В німецьких судах зможуть виступати німецькі прокуратори і всі затверджені адвокати в Ґенерал-Ґубернаторстві німецької національности.

Німецькі суди судитимуть на основі німецьких законодавств. Їм підлягатимуть громадяни Німеччини, далі особи німецької народности а вкінці всі особи, які допустяться провини проти публічної безпеки на шкоду Німеччини і німецького народу, чи на шкоду життя, чести і добра німців та німецьких урядів. В першій інстанції рішає німецький суд. На випадок відклику чи жалоби рішає остаточно німецький вищий суд.

Крім німецьких судів будуть допущені до судівництва на терені Ґенерал-Ґубернаторства також польські суди у справах, що не підлягатимуть юрисдикції німецьких судів. Постанови польського права, на яких основі польські судові власти могли карати вязницею, гривною чи злагіднювати кари є неважні. Польський суд матиме право судити тільки ці справи, що їх йому доручить німецька прокуратура. Справи зпоза Ґенерал-Ґубернаторства не підлягатимуть польським судам. Для польських судів будуть міродатні польські закони і розпорядки за винятком вище згаданих. Для польського судівництва будуть створені теж апеляційні суди для кожної округи в місці осідку шефа області (дістрікту). Польські суди праці скасовані. Їх заступатимуть городські суди (Бурґґеріхте). Всі польські суди підлягатимуть шефам округ.

— 4 ПРИСУДИ СМЕРТИ В КЕЛЬЦАХ. Німецький суд у Кельцах засудив на смерть чотирьох бандитів, які 6. листопада 1939 р. напали зі зброєю в руках на дім польського залізничого урядовця, поранили його важко і ограбивши втікли. Хоч бандити були замасковані німецькій поліції вдалося їх вислідити й арештувати. Тому, що німецький суд карає за грабункові напади зі зброєю в руках карою смерти, трьох бандитів, а саме Андрія Загурського, Яна Куца і Юліяна Шарека повісили. Четверту з черги підсудну Гелену Єндряшкевічову Ґенерал-Ґубернатор мін. д-р Франк помилував і змінив кару смерти на 10 літ важкої вязниці. Строгий вимір кари є в таких випадках подиктований конечністю забезпечити спокійне населення Ґенерал-Ґубернаторства перед злочинним елементом.

Тільки просвіта на своїй власній
рідній мові будить народ з віковічного сну,
виводить його з темноти та бідноти
на ясний світ, до кращого життя.

ВИСТУПАЮТЬ З ЛІҐИ НАЦІЙ.

— Парлямнтарна група данських націонал-соціялістів зголосила 23. лютого такий внесок у данському парляменті: »Під враженням вагітних своїми наслідками випадків не тільки для нашої батьківщини, але й для цілої північної Европи, фолькетінґ (парлямент) взиває уряд порозумітися з урядами Норвеґії й Швеції у справі спільної заяви про збірне виступлення з женевської Ліґи Націй. Такий крок необхідний в теперішньому положенні, що вимагає від північних народів збереження безумовної невтральности супроти усіх европейських держав«.

Листування Адміністрації

П. Комарницький Осип — Ватенштедт: Просимо надіслати передплату або марками в листі, або купонами в листі, лише не поштовими марками, бо ми не виміняємо їх.

П. Горнякевич Дам. Седльце: ч. 2. нема.

П. Ревай Юліян — Братислава: Передплату найкраще передати через певну особу, яка надала б на пошту.

П. Кривоносюк П. Каліш: п-ні Безсонів з Долини к. Горлиць прислала на Ваше конто 50 зол. Прошу повідомити нас, як розділити цю суму.

Просимо наших передплатників вирівнувати свою належитість за місяці січень і лютий. Хто не надішле до 15 ц. м. належитости, тому здержимо часопис!

Грошеві перекази купувати на пошті — ми не висилаємо ніяких розрахункових переказів. Таких нема!

ОГОЛОШЕННЯ

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39. З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich fü den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II, Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", KommissarischeVerwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79